

Podmiot: Obywatelskie Forum Sztuki Współczesnej

Profesja: film | literatura | muzyka | sztuki plastyczne | taniec | teatr [prosimy podkreślić właściwe]

<u>Zagadnienie</u>	<u>Propozycja</u>
Zagadnienia ogólne	
- reprezentacja środowiskowa artystów: związki zawodowe / stowarzyszenia twórcze / gildie / unie / – postulaty zmian prawnych, rola w systemie; prosimy o ew. deklaracje tworzenia unii w zakresie Państwa profesji	- dookreślenie niejasnego pojęcia związków twórczych, które pojawia się jedynie w ustawie o organizacji instytucji kultury - wzmocnienie roli związków zawodowych na gruncie ustawy o związkach zawodowych w myśl wyroku trybunału konstytucyjnego z 2015 - uszanowanie prawa do swobodnego zrzeszania i pozycji mniejszych związków zawodowych - możliwość tworzenia związków wielobranżowych i między-sektorowych - doprecyzowanie funkcjonowania unii / federacji
- warsztat pracy (pracownie, sale ćwiczeń –postulaty rozwiązań, proponowane ceny, dobre praktyki etc.)	- konieczne jest uregulowanie procedury przyznawania pracowni artystom wizualnym co napotyka na wielki opór w związku z sytuacją na rynku nieruchomości. Konieczne jest wprowadzenie ogólnego standardu oraz uczynienie samego procesu bardziej transparentnym. Sam wynajem powinien odbywać się na preferencyjnych zasadach. - jest to problem systemowy, polegający na niechęci urzędników do przyznawania lokali na cele artystyczne / społeczne - status artystów nic w tej kwestii nie zmienia
- postulowane procedury ułatwiające debiut (zmiany systemowe, wzmocnienie aktualnych mechanizmów, ew. wskazanie dobrych praktyk)	- system mikro-stypendiów, które byłyby przeznaczone na debiuty, o uproszczonej procedurze rozliczania i dużej dostępności (obecna ilość stypendiów jest zdecydowanie zbyt mała) - jest to problem systemowy, związany z brakiem pieniędzy, do jego rozwiązania nie jest potrzebny status artystów tylko znalezienie źródeł funduszy (jak opłata repograficzna)
- postulowane procedury ułatwiające dostęp artystów i podmiotów niezinstytucjonalizowanych do infrastruktury kultury i finansów (zmiany systemowe, wzmocnienie aktualnych mechanizmów, ew. wskazanie dobrych praktyk)	- rozszerzenie finansowania w ramach Programów MKiDN – obecne 5 mln/rok to zdecydowanie za mało - stworzenie systemów mikro-grantów na niewielkie przedsięwzięcia artystyczne (np. do 10.000 PLN), które byłyby dostępne w ciągu całego roku (a nie tylko w większych konkursach raz do roku) i których rozliczanie byłoby uproszczone (raportowanie jak w stypendiach, dobra praktyka – granty wyjazdowe IAM, czy angielskie Arts Council) - wzmocnienie systemu stypendiów bezpośrednich dla artystów, system działa sprawnie tylko jest ich zdecydowanie za mało - są to problemy systemowe, związane z ilością pieniędzy, do rozwiązania których nie jest potrzebny status artystów
- inne	
Status artysty – definicje, procedury	
- proponowana definicja artysty profesjonalnego/zawodowego (z przykładami sytuacji włączenia / wyłączenia)	- tworzenie konkretnych, roboczych definicji związanych z celem danego systemu – n.p. w przypadku pracowni artystycznych jest to zazwyczaj dyplom szkoły wyższej albo udokumentowana praktyka, w przypadku stypendiów – dokumentacja dorobku i rekomendacje (liczy się jakość), w przypadku dostępu do systemu ubezpieczeń powinien to być fakt wykonywania czynności określonych w ustawie o prawach autorskich i uzyskiwanie z tego tytułu możliwego do udokumentowania dochodu
- dominująca ścieżka zdobywania umiejętności w profesji – szkolnictwo artystyczne / szkolnictwo powszechne / edukacja nieformalna / inne (rozkład procentowy, jeśli istnieją takie dane)	- jest on bardzo zróżnicowany: wyspecjalizowane szkolnictwo artystyczne, edukacja nieformalna (wielu artystów nie ma ukończonej szkoły artystycznej, część ma edukację niepełną), lub napływ ludzi o innym wykształceniu (n.p. krytyczka sztuki albo kuratorka często kończy historię sztuki albo socjologię)
- szacunkowa liczba artystów i twórców profesjonalnych/zawodowych w danej profesji	- nie potrafimy określić liczby – po raz kolejny powtarzamy, że konieczne jest przeprowadzenie profesjonalnych badań

Zagadnienie	Propozycja
- proponowane kryteria i procedura pierwszego nabywania statusu artysty – uprawnień do preferencyjnych rozwiązań w/z ubezpieczeń społecznych i innych świadczeń	- w przypadku uzyskiwania dostępu do systemu ubezpieczeń i emerytalnego: przez dwa lata po studiach dyplom a później udokumentowany przychód z pracy twórczej - uzyskiwanie udokumentowanego dochodu z pracy twórczej, pracujemy nad konkretyzacją propozycji
- proponowana procedura utrzymywania uprawnień dla osób posiadających status artysty (czynności, ich częstotliwość, progi warunkowe, podmioty odpowiedzialne za działanie systemu, ich rola etc.)	- dostęp do systemu ubezpieczeń społecznych i emerytalnych odbywa się na zasadzie corocznych deklaracji do ZUS / kasy artystów
- okres dopuszczalnego braku udokumentowanej aktywności zawodowej nie redukujący uprawnień artysty/twórcy w danej profesji / zawodzie	- brak udokumentowanej aktywności nie powinien w żaden sposób regulować dalszej dostępności do zawodu, - w przypadku uczestnictwa w dedykowanym systemie ZUS jest to kwestia do dyskusji – dwa albo trzy lata wydają się być rozsądnym rozwiązaniem, byłby to rodzaj zabezpieczenia przed bezrobociem (osoba miałaby dalej prawo do preferencyjnych ubezpieczeń nawet w przypadku przestoju w pracy)
- okres braku udokumentowanej aktywności zawodowej, po którym następuje utrata statusu artysty	- brak udokumentowanej aktywności nie powinien w żaden sposób regulować dalszej dostępności do zawodu – mamy do czynienia z szeregiem powrotów na scenę artystyczną po wieloletnich przestojach, m.in. dlatego status artysty nie powinien blokować możliwości wykonywania do zawodu osobom, które go nie mają - w przypadku uczestnictwa w dedykowanym systemie ZUS wraca się do systemu po prostu w momencie, kiedy zaczyna się ponownie uzyskiwać dochód z czynności twórczych, w innych wypadkach założenie jest takie, że ktoś jest ubezpieczony z tytułu pracy w zawodzie nie-artystycznym, bezrobociu, renty, etc.
- staż pracy (w latach) trwale nadający status artysty (po tym okresie pracy w zawodzie nie trzeba już nic robić, by utrzymać status dożywotnio)	- w przypadku dedykowanego systemu ZUS uzyskuje się prawo do świadczeń tak jak wszyscy obywatele, na prawach ogólnych – po przejściu na emeryturę
Status artysty – uprawnienia	
- ubezpieczenia społeczne – proponowane rozwiązanie (stawki, procedury)	- szczegółowo zostało to opisane w przekazanych dokumentach
- preferencyjne rozwiązania podatkowe (np. rozłożenie podatku dochodowego na 3 lata) – mechanizm, stawki, procedury	- 3 letni okres rozliczenia ulgi z tytułu podwyższonych kosztów uzysku w przypadku dochodów związanych z działalnością twórczą - likwidacja limitów osiągania dochodu z tego tytułu, od których można odpisać koszty uzyskania
- inne rozwiązania odpowiadające na fakt nieregularności przychodów	-
- opieka medyczna choroby zawodowe – przeciwdziałanie, specjalistyczne leczenie – propozycje rozwiązań	- w przypadku artystów wizualnych nie jest to problem tak mocno widoczny jak w innych branżach, podobnie z literatami, etc. - nie jest potrzebne obejmowanie wszystkich specjalnymi rozwiązaniami w opiece medycznej (jest to kosztowne i antagonizujące inne grupy zawodowe), tylko znalezienie konkretnych, dedykowanych rozwiązań dla tych zawodów, które tego potrzebują (tancerze, niektórzy muzycy)
- zdarzenia losowe – pomoc specjalistyczna, szczególne ubezpieczenie zdolności do pracy – propozycje rozwiązań	- problemem jest wejście do systemu ubezpieczeń, zapewnienie nawet podstawowej opieki zdrowotnej i emerytalnej a nie tworzenie listy życzeń, artystki powinny mieć dostęp do takich samych systemów, jak reszta obywateli
- ubezpieczenie OC – proponowane zasady preferencyjnych ubezpieczeń, parametry, przykładowe sumy gwarancyjne i koszty ubezpieczenia	- niejasne sformułowanie problemu – mówimy o transporcie dzieł? O ubezpieczeniu przed niechlujnym kuratorem czy galerzystą, który „zagubi” fragment pracy czy jej po prostu nie odda? Istotniejsza jest edukacja prawna i zmiana standardów środowiskowych w celu zmiany nagminnych praktyk, szkodliwych dla artystów

Zagadnienie	Propozycja
- proponowane mechanizmy skutkujące poprawą przychodów artystów	- zwiększenie finansowania kultury - zwiększenie płac w sektorze poza płace głodowe - zwiększenie dotacji bezpośrednich - zagęszczenie infrastruktury - tworzenie dedykowanych miejsc pracy w innych sektorach – szczególnie edukacji na poziomie podstawowym i średnim (zarówno w systemie projektowym i etatowym)
- w zakresie tantiem (prawa autorskie / pokrewne)	- zmiany w ustawie o prawie autorskim wymagające osobnej dyskusji - konieczność przededefiniowania roli OZZ, które w obecnym kształcie wyłączają artystów z ubiegania się o tantiemy (case ZPAP) - wprowadzenie mechanizmu kontrolowania droit de suite, który w tym momencie jest praktycznie nieosiągalny
- w zakresie minimalnych honorariów (prosimy o propozycje stawek)	- odgórnie narzucone stawki MINIMALNE wysokości wystawa indywidualna – aktualna wysokość pensja minimalnej, wystawa projektowa – min ½ tej kwoty, udział w wystawie zbiorowej ok ¼ tej kwoty, - zasady powinny obejmować wszystkie podmioty otrzymujące pieniądze publiczne, łącznie z NGO (w momencie otrzymywania grantu), czy OZZ (zawsze) - prawa do minimalnych wynagrodzeń powinny obejmować wszystkich niezależnie od posiadania statusu artysty (łącznie z artystami zagranicznymi, etc.), żeby chronić przed nieuczciwą konkurencją
- wskazanie dobrych praktyk, m.in. wzorców umów, programów, projektów pilotażowych, porozumień etc.	- porozumienie o minimalnych wynagrodzeniach dla twórców podpisane przez OFSW z największymi instytucjami w kraju - regulacje stawek minimalnych obowiązujące w Norwegii
- inne zagadnienia Państwa zdaniem kluczowe dla funkcjonowania systemu	
Po zakończeniu pracy w zawodzie	
- wiek ustania pełnej zdolności pracy artystycznej w danym zawodzie (prosimy o listę dla danej profesji)	- zgodnie z ogólnym standardem emerytalnym
- świadczenia przedemerytalne / emerytalne (prosimy o propozycje konkretnych rozwiązań)	- kwestia do dalszej dyskusji
- zabezpieczenia socjalne w podeszłym wieku – ujęcie systemowe (rola OZZ, konieczność stworzenia oddzielnego funduszu, etc. – prosimy o propozycje)	- stypendia odnawialne – stworzenie dedykowanego funduszu (opłata repograficzna, część opłat z tytułu tantiem, droit de suit, na zasadzie mechanizmu solidarności zawodowej)
- dedykowane miejsca spokojnej starości (ew. postulaty dot. liczby, warunków, środków na działalność)	- TAK, współfinansowane przez budżet Państwa
- możliwe mechanizmy wsparcia najuboższych	- stypendia odnawialne – stworzenie dedykowanego funduszu (opłata repograficzna, część opłat z tytułu tantiem, droit de suit, na zasadzie mechanizmu solidarności zawodowej)
- inne	

.....
data i podpis osoby wypełniającej